

LISTY, APELE, PROPOZYCJE, RÓŻNE WIADOMOŚCI**NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO W SZKOŁACH MIEJSCOWYCH**

W poprzednim numerze informowaliśmy o zamiarze podjęcia starań w kierunku wprowadzenia nauczania języka polskiego w niektórych szkołach. Obecnie możemy podsumować wyniki pierwszego etapu naszych działań. Jak podkreślaliśmy przed wystąpieniem z konkretnymi wnioskami do władz oświatowych konieczne było zorientowanie się o stopniu zainteresowania tą sprawą ze strony rodziców. Rozprowadziliśmy więc formularze zgłoszeniowe i do chwili obecnej otrzymaliśmy 52 zgłoszenia. Teoretycznie daje to podstawę dla domagania się od władz umożliwienia nauczania języka ojczystego w publicznych placówkach oświatowych, które to uprawnienie zostało zagwarantowane w traktatach polsko-niemieckich z 14.11.1990 r. i 17.6.1991 r., a także jest zgodne z wewnętrznym prawem niemieckim.

19 lutego odbyło się w Polskiej Misji Katolickiej w Aachen zebranie zainteresowanych rodziców, którego celem było omówienie szczegółów oraz wyjaśnienie nurtujących ich wątpliwości. Mamy podstawy przypuszczać, że oczekiwania rodziców zostały spełnione. Przyczyniła się do tego, zaproszona przez nas p. Lidia Barejko-Knops z Kolonii, która jako przewodnicząca Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów Północnej Nadrenii-Westfalii legitymuje się dużą wiedzą, jak i doświadczeniem w organizowaniu nauczania języka polskiego na terenie Niemiec. Za jej bezinteresowną i serdeczną pomoc należą się serdeczne podziękowania.

Niektórzy rodzice, nawet ci przyznający się do pochodzenia polskiego i chcący, by ich dziecko uczyło się języka ojczystego, nie decydują się na złożenie formularza zgłoszeniowego. Hamulcem są tu najczęściej doświadczenia o podłożu politycznym, na szczęście z odległej już przeszłości. Żyjemy w innych czasach. Przynależność do NATO, a wkrótce i do EWG przemienia nasze społeczeństwa i sami też musimy patrzeć innymi oczyma. Dodatkowo przytoczę tu wyjątek z artykułu 20 ze wspomnianego traktatu z czerwca 1991 r. W ustępie 1. stwierdzono, że „(...) osoby w Republice Federalnej Niemiec, posiadające niemieckie obywatelstwo, które są polskiego pochodzenia, albo przyznają się do języka, kultury lub tradycji polskiej, mają prawo (...) do swobodnego wyrażania, zachowania i rozwijania swej tożsamości etnicznej, kulturalnej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek próby asymilacji wbrew ich woli (...)”, a w ustępie 2. dodano, że „umawiające się strony będą w szczególności: (...) mimo konieczności uczenia się oficjalnego języka (...) dążyć (...) do zapewnienia członkom grup wymienionych w artykule 20 ustęp 1. odpowiednich możliwości nauczania ich języka ojczystego (...) w publicznych placówkach oświatowych (...)”.

Mam nadzieję, że przytoczony przepis oraz dotychczasowe zgłoszenia zmobilizują dalszych chętnych, którym chętnie udzielię wszelkich możliwych informacji (tel.: 0241/878 251).

Obecnie podejmiemy rozmowy z kompetentnymi władzami oświatowymi. Nie będą one łatwe i napewno będą długotrwałe. Bądźmy jednak dobrej myśli. Mam nadzieję, że w następnym numerze będę mógł przekazać dalsze informacje. Nie należy oczekiwać jednak, że będzie to już wiadomość końcowa.

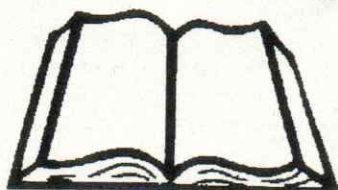
Roman Mokrzycki

Lekcje języka polskiego w szkołach niemieckich

Zeszyty w linie

Zeszyty moich uczniów
są w linie papilarne
czasem z kleksem,
czasem ze śladem gumki

niektóre pochyłym pismem
jakby przed samym sobą
do przodu gnające
a inne chyba...
zbyt lekką ręką pisane

L. Barejko-Knops

Przed siedmioma laty wprowadzono naukę języka polskiego do szkół niemieckich jako dodatkowy przedmiot pod nazwą "Zajęcia z języka ojczystego" ("Muttersprachlicher Unterricht"). Dzisiaj lekcje takie odbywają się już w 22 miastach, a bierze w nich udział ponad 2000 uczniów.

Traktaty polsko-niemieckie podpisane w 1991 roku umożliwiły wprowadzenie zajęć z polskiego do szkół publicznych dla wszystkich tych, którzy pielęgnują kulturę polską bez względu na posiadany paszport. Prawo do uczenia na język polski dla osób o innym obywatelstwie niż polskie zostało potwierdzone przez nowy paragraf zarządzeń szkolnych Ministerstwa do Spraw Szkolnych z Düsseldorfu.

Lekcje odbywają się po południu, a ocena umieszczana jest na świadectwie niemieckim i liczy się do przeciętnej. Ponadto uczniowie klas 9 i 10 mogą zdawać egzaminy z języka, na podstawie którego wyrównuje się ocenę niedostateczną z innych języków obcych. Lekcjom towarzyszy szereg imprez związanych z pielęgnowaniem tradycji polskich, a także wiele wycieczek do Polski (Kraków, Warszawa, Gdańsk Wrocław, Poznań).

W dobie jednoczenia Europy dwujęzyczność zdobywa coraz bardziej na znaczeniu i przynosi nowe szanse zawodowe młodemu pokoleniu, dlatego też należy korzystać z tej bezpłatnej oferty władz oświatowych w Niemczech.

Jednocześnie informujemy, że lekcje w **gimnazjum im. Heinricha Manna na Weiler**, Fühlinger Weg 4 będą odbywały się w środy, a nie w czwartki, w sali nad halą sportową.

Zapisy od 17 września w każdą środę od 13.30 do 18.30

Natomiast lekcje w centrum w **Katolickiej Szkole Głównej przy Grosser Griechenmarkt**, wejście od **Agrippa Str.** odbywać się będą jak do tej pory we wtorki. Zapisy od 16.09. w każdy wtorek od 13.30 do 18.30 w pawilonie.

W tych szkołach powstają nowe grupy dla uczniów szkoły podstawowej! Dokładnych informacji w tej sprawie udziela przewodnicząca Związku Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów, Liliana Barejko-Knops, od poniedziałku do piątku w godzinach porannych do 11.00, tel. 02205/913820, fax 02205/913821

„Poloneza czas zacząć...”

Taniec towarzyszy człowiekowi we wszystkich uroczystych chwilach jego życia, co dla nas Polaków i osób polskiego pochodzenia, jak się okazuje jest szczególnie ważne. Ponieważ krzewienie kultury polskiej bez tańca wydaje się prawie niemożliwe, pragniemy ożywić na nowo taneczną tradycję naszej Misji Katolickiej w Kolonii. Zespół tańca, który rozpocznie pracę po wakacjach, przewidziany jest dla dzieci od 7 lat oraz dla młodzieży zainteresowanej nie tylko tańcami narodowymi, ale też i towarzyskimi. W przyszłości planujemy również kursy taneczne dla dorosłych. Wszystkie osoby zainteresowane zapraszamy na nasze spotkanie organizacyjne **19.09.03** o godz. **17:00**, które odbędzie się w pomieszczeniach Misji. Jednocześnie prosimy o propozycje nazwy naszego zespołu. Do współpracy zapraszamy też wszystkich chętnych muzyków, którzy zechcieliby nam akompaniować. Zajęcia prowadzić będą dwie instruktorki tańca pani Jadwiga Frankiewicz i pani Liliana Barejko-Knops.

„Poloneza czas zacząć“ „Es ist Zeit, die Polonaise zubeginnen“

Mit Zitaten aus dem Epos „Pan Tadeusz“ („Herr Tadeusz“) von Adam Mickiewicz begann die Premiere der neuen Tanzgruppe am 2. Mai 2004 in der Katholischen Mission in Köln, die aus einer Initiative des Pfarrers Edmund Druz entstanden ist. Das familiäre Klima der polnischen Mission in Köln-Kalk hat die kreativen Voraussetzungen für die Pflege der polnischen Tradition geschaffen. So ist es gelungen, das Programm des Muttersprachlichen Unterrichts in Polnisch an der Katholischen Hauptschule am Großen Griechenmarkt und am Heinrich-Mann-Gymnasium in Köln mit kulturspezifischen Akzenten harmonisch zu ergänzen.

Sechzehn Mädchen und Jungen haben seit letztem September fleißig unter der Führung zweier Tanzlehrerinnen, Frau Jadwiga Frankiewicz und Frau Liliana Barejko-Knops, geprobt, um hier vor dem Kölner Publikum endlich an einem warmen Sonntagnachmittag, dem Pfarrfest und zugleich Tag des EU-Beitritts, die polnischen Nationaltänze zu präsentieren.

Den ersten Tanz, eine „Polonaise“, an diesem Tag angeführt durch das Paar Julia Podgorski und Natalia Gora, ein Tanz, der schon im XVII. und XIX. Jahrhundert zum Nationaltanz wurde, haben die Kinder und Jugendlichen ein halbes Jahr intensiv geübt. Einen Ball nicht mit diesem Tanz im 3/4-Takt zu eröffnen, wäre in Polen daher undenkbar.

„Wir haben aber nicht nur den Polonez (die Polonaise) gelernt“, sagte Roksana Gora, Schülerin der 8. Klasse, „heute stehen auch Tańce Góralskie (Goralen-Tänze) auf dem Programm! Deren Eigentümlichkeit ist vom Brauchtum der südpolnischen Berglandschaft geprägt. Kai und Maja Frankiewicz haben die Goralen-Tänze auf der Geige und mit Gesang führend begleitet, schließlich stammt ihre Familie aus dieser Gegend.“

Auf dem Programm stand aber auch der „Krakowiak“ (Krakauer Tanz), der im 2/4-Takt mit lebhaftem Tempus bereits im XVIII. Jahrhundert als Nationaltanz populär wurde. Und unsere jüngsten Tänzerinnen in Köln-Kalk haben ihn mit Charme und Anmut vorgeführt.

„Gelernt haben wir aber viel mehr“- fügte Ania Taki hinzu. „Am liebsten tanze ich : Cha-cha, und Rock'n'Roll, weil sie so voll von Lebensfreude sind“.

Der Tanz ist eben nicht nur ein einfaches Spiel, Brauchtum oder Zeremonie. Er ist viel mehr eine Lebensart - voller Teilnahme an einer Gemeinschaft, in der man Rücksicht aufeinander nehmen, zuweilen sich zurückhalten, hin und wieder jemanden verlassen muß und ein anderes Mal mit kraftvoller Führung den Impuls zu geben helfen soll.

Die zwischenmenschliche Verständigung wäre sicherlich viel einfacher und störungsfreier, wenn man diesem sensiblen Wechselspiel auch im Alltag mehr Beachtung schenken würde. Vielleicht tanzen wir ja heutzutage halt noch oder schon zu wenig miteinander.

LBK

Taniec we dwoje

*Taniec we dwoje
to nie tylko walc wirujący
po pustym parkiecie
to nie tylko rumba
zwinnie do wzniesień wabiąca
to także pasodoble na arenie
i tango nas dwojga szarpiące.*

Liliana Barejko-Knops

Der Tanz zu zweit

*Der Tanz zu zweit,
das ist nicht nur ein Walzer
der über das leere Parkett kreist
das ist nicht nur eine Rumba,
die flott zum Aufflug lockt,
das ist auch ein Pasodoble
in der Arena und ein Tango,
der uns beide hin und her wirft.*